

PRILOGA I – SPLOŠNI POGOJI

KAZALO

PRILOGA I – SPLOŠNI POGOJI	1
KAZALO	1
DEL A – PRAVNE IN UPRAVNE DOLOČBE	5
Člen II.1 – Opredelitve pojmov	5
Člen II.2 – Splošne obveznosti in vloge upravičencev	6
II.2.1 Splošne obveznosti in vloga upravičencev	6
II.2.2 Splošne obveznosti in vloga vsakega upravičenca	6
II.2.3 Splošne obveznosti in vloga koordinatorja.....	7
Člen II.3 – Komunikacija med strankama	8
II.3.1 Načini in sredstva komunikacije	8
II.3.2 Datum sporočil	8
Člen II.4 – Odškodninska odgovornost	9
Člen II.5 – Navzkrižje interesov.....	9
Člen II.6 – Zaupnost	9
Člen II.7 – Obdelava osebnih podatkov	9
II.7.1 Obdelava osebnih podatkov s strani Komisije.....	9
II.7.2 Obdelava osebnih podatkov s strani upravičencev	10
Člen II.8 – Prepoznavnost financiranja Unije.....	11
II.8.1 Informacije o financiranju Unije in uporabi simbola Evropske unije.....	11
II.8.2 Izjava o izključitvi odgovornosti Komisije	11
Člen II.9 – Predhodno obstoječe pravice in lastništvo ter uporaba rezultatov (vključno s pravicami intelektualne in industrijske lastnine).....	11

II.9.1	Lastništvo rezultatov s strani upravičencev.....	11
II.9.2	Predhodno obstoječe pravice.....	11
II.9.3	Pravice uporabe rezultatov in predhodno obstoječih pravic s strani Unije	12
Člen II.10 – Oddaja javnih naročil, potrebnih za izvedbo ukrepa		13
Člen II.11 – Oddajanje nalog, ki so del ukrepa, v podizvajanje		13
Člen II.12 – Finančna podpora tretjim osebam		14
Člen II.13 – Spremembe sporazuma.....		15
Člen II.14 – Odstop terjatev za izplačila tretjim osebam		15
Člen II.15 – Višja sila		15
Člen II.16 – Zadržanje izvajanja ukrepa		16
II.16.1	Zadržanje izvajanja s strani upravičencev.....	16
II.16.2	Zadržanje izvajanja s strani Komisije	16
II.16.3	Posledice zadržanja.....	17
Člen II.17 – Odpoved sporazuma.....		18
II.17.1	Odpoved sporazuma s strani koordinatorja	18
II.17.2	Odpoved sodelovanja enega ali več upravičencev s strani koordinatorja ..	18
II.17.3	Odpoved sporazuma ali sodelovanja enega ali več upravičencev s strani Komisije	19
II.17.4	Posledice odpovedi.....	21
Člen II.18 – Pravo, ki se uporablja, reševanje sporov in izvršljiv sklep		23
DEL B – FINANČNE DOLOČBE.....		24
Člen II.19 – Upravičeni stroški		24
II.19.1	Pogoji za upravičenost stroškov	24
II.19.2	Upravičeni neposredni stroški	24

II.19.3	Upravičeni posredni stroški	25
II.19.4	Neupravičeni stroški	26
Člen II.20	–Določljivost in preverljivost prijavljenih zneskov.....	26
II.20.1	Prijavljanje stroškov in prispevkov	26
II.20.2	Dokumenti in druga dokazila za utemeljitev prijavljenih stroškov in prispevkov.....	27
II.20.3	Pogoji za določitev skladnosti prakse stroškovnega računovodstva	28
Člen II.21	– Upravičenost stroškov subjektov, povezanih z upravičencem	28
Člen II.22	– Proračunske prerazporeditve	29
Člen II.23	– Neskladnost z obveznostmi poročanja	29
Člen II.24	– Začasna ustavitev plačil in začasna prekinitev plačilnih rokov	29
II.24.1	Začasna ustavitev plačil	29
II.24.2	Začasna prekinitev plačilnih rokov.....	31
Člen II.25	– Izračun končnega zneska nepovratnih sredstev	31
II.25.1	1. korak – uporaba stopnje povračila pri upravičenih stroških in dodatek financiranja, ki ni povezano s stroški, ter prispevkov na enoto, po pavšalni stopnji in v pavšalnem znesku	32
II.25.2	2. korak – omejitev na <i>najvišji znesek nepovratnih sredstev</i>	33
II.25.3	3. korak – znižanje zaradi pravila neprofitnosti.....	33
II.25.4	4. korak – znižanje zaradi nepravilnega izvajanja ali kršitve drugih obveznosti.....	34
Člen II.26	– Izterjava	34
II.26.1	Izterjava ob plačilu razlike	34
II.26.2	Izterjava po plačilu razlike	35
II.26.3	Postopek izterjave	35
II.26.4	Zamudne obresti.....	35

II.26.5	Bančni stroški.....	36
Člen II.27 – Preverjanja, revizije in ocenjevanje		36
II.27.1	Tehnična in finančna preverjanja, revizije, vmesne in končne ocene	36
II.27.2	Dolžnost hrambe dokumentov	36
II.27.3	Obveznost zagotavljanja informacij.....	37
II.27.4	Pregledi na kraju samem	37
II.27.5	Kontradiktorni revizijski postopek.....	37
II.27.6	Posledice revizijskih ugotovitev	38
II.27.7	Popravek sistemskih ali ponavljajočih se nepravilnosti, goljufij ali kršitev obveznosti.....	38
II.27.8	Pravice urada OLAF.....	40
II.27.9	Pravice Evropskega računskega sodišča in EJT	40

DEL A – PRAVNE IN UPRAVNE DOLOČBE

ČLEN II.1 – OPREDELITVE POJMOV

Za namene sporazuma se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

„**Ukrep**“: sklop dejavnosti ali projekt, za katerega se dodelijo nepovratna sredstva, ki ga bodo izvedli upravičenci, kot je opisan v Prilogi I.

„**Kršitev obveznosti**“: upravičenec ne izpolni ene ali več svojih pogodbenih obveznosti. „**Zaupna informacija ali dokument**“: vsaka informacija ali dokument (v kateri koli obliki), ki ga katera koli stranka prejme od druge ali do katerega dostopa v okviru izvajanja sporazuma in ki ga je pisno opredelila kot zaupnega. Ne vključuje javno dostopnih informacij.

„**Navzkrižje interesov**“: položaj, kadar je pri upravičencu ogroženo nepristransko in objektivno izvajanje sporazuma iz družinskih, čustvenih, političnih ali narodnostnih razlogov, zaradi gospodarskega interesa ali drugega neposrednega ali posrednega osebnega interesa ali skupnega interesa s Komisijo ali katero koli tretjo osebo, ki je povezana s predmetom sporazuma.

„**Neposredni stroški**“: tisti posebni stroški, ki so neposredno povezani z izvajanjem ukrepa in jih je zato mogoče neposredno pripisati ukrepu. Ti stroški ne smejo vključevati nobenih posrednih stroškov.

„**Višja sila**“: katera koli nepredvidljiva in izjemna okoliščina ali dogodek, na katerega stranki ne moreta vplivati, ki posamezni stranki preprečuje izpolnitev katere koli obveznosti iz sporazuma, ki ga ni mogoče pripisati napaki ali malomarnosti z njune strani ali s strani podizvajalcev, povezanih subjektov ali tretjih oseb, ki prejmejo finančno pomoč, in za katerega se izkaže, da ga kljub ravnanju s potrebno skrbnostjo ni bilo mogoče preprečiti. Kot višje sile ni mogoče uveljavljati: delovnih sporov, stavk, finančnih težav ali motenj v prejetih storitvah, napak na opremi ali materialu ali zamud pri njunem zagotavljanju, razen če so neposredna posledica zadevnega primera višje sile.

„**Uradno obvestilo**“: oblika pisne komunikacije med strankama po navadni ali elektronski pošti, ki pošiljatelju zagotavlja trden dokaz, da je bilo sporočilo dostavljeno zadevnemu prejemniku.

„**Goljufija**“: vsako dejanje ali opustitev dejanja v zvezi z uporabo ali predložitvijo lažnih, nepravilnih ali nepopolnih izjav ali dokumentov, kar ima za posledico poneverbo ali nezakonito zadrževanje sredstev iz proračuna Unije, nerazkritje informacij ob kršitvi specifične obveznosti, z enakim učinkom ali uporabo takšnih sredstev za namene, ki so drugačni od namenov, za katere so bila sredstva prvotno odobrena.

„**Huda kršitev poklicnih pravil**“: kršitev veljavnih zakonov ali drugih predpisov ali etičnih standardov stroke, ki ji pripada oseba ali povezani subjekt, ali zloraba ali kakršno koli krivdno ravnanje osebe ali subjekta, pri čemer to ravnanje, če kaže na naklep ali hudo malomarnost, vpliva na njegovo strokovno verodostojnost.

„**Obdobje izvajanja**“: obdobje izvajanja dejavnosti, ki so del ukrepa, kot je določeno v členu I.2.2.

„**Posredni stroški**“: tisti stroški, ki niso posebni stroški, neposredno povezani z izvajanjem ukrepa, in jih zato ni mogoče neposredno pripisati ukrepu. Ne smejo vključevati nobenih stroškov, ki jih je mogoče opredeliti ali prijaviti kot upravičene neposredne stroške.

„**Nepравilnost**“: vsaka kršitev določbe prava Unije, ki je posledica dejanja ali opustitve dejanja s strani upravičenca, ki škoduje ali bi škodovalo proračunu Unije.

„**Najvišji znesek nepovratnih sredstev**“: najvišji prispevek EU k ukrepu, kot je opredeljeno v členu I.3.1.

„**Predhodno obstoječe gradivo**“: vsako gradivo, dokument, tehnologija ali znanje, ki je bilo na voljo še pred začetkom uporabe s strani upravičenca za pridobivanje rezultatov v izvajanju ukrepa.

„**Predhodno obstoječa pravica**“: vsaka pravica industrijske in intelektualne lastnine glede predhodno obstoječega gradiva; lahko je v obliki pravice lastništva, licenčne pravice in/ali pravice uporabe, ki pripada upravičencu ali kateri koli drugi tretji osebi.

„**Povezana oseba**“: vsaka fizična ali pravna oseba, ki je član upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa upravičenca ali ima pooblastila za zastopanje, odločanje ali nadzor v zvezi z upravičencem.

„**Datum začetka**“: datum, na katerega se ukrep začne izvajati, kot je določeno v členu I.2.2.

„**Oddaja javnega naročila podizvajalcu**“: javno naročilo v smislu člena II.10, ki zajema izvajanje nalog, ki so del ukrepa, s strani tretje osebe, kot je opisano v Prilogi II.

ČLEN II.2 – SPLOŠNE OBVEZNOSTI IN VLOGE UPRAVIČENCEV

II.2.1 Splošne obveznosti in vloga upravičencev

Upravičenci:

- (a) so solidarno odgovorni za izvedbo *ukrepa* v skladu s sporazumom. Če upravičenec ne izvede svojega dela *ukrepa*, drugi upravičenci postanejo odgovorni za izvedbo tega dela (vendar brez zvišanja *najvišjega zneska nepovratnih sredstev*);
- (b) morajo solidarno izpolnjevati vse pravne obveznosti, ki zanje veljajo na podlagi prava EU ter mednarodnega in nacionalnega prava, ki se uporabljajo;
- (c) morajo vzpostaviti ustrezne notranje ureditve za pravilno izvedbo *ukrepa*. Ureditve morajo biti skladne s pogoji sporazuma. Navedene ureditve morajo biti v obliki notranjega sporazuma o sodelovanju med upravičenci, če je tako določeno v posebnih pogojih.

II.2.2 Splošne obveznosti in vloga vsakega upravičenca

Vsak upravičenec mora:

- (a) nemudoma obvestiti koordinatorja o kakršnem koli dogodku ali okoliščini, s katero je seznanjen in ki bi verjetno vplivala na izvajanje *ukrepa* ali njegovo izvajanje odložila;
- (b) nemudoma obvestiti koordinatorja:
 - (i) o kakršni koli spremembi svojih pravnih, finančnih, tehničnih, organizacijskih ali nadzornih okoliščin in kakršni koli spremembi svojega imena, naslova ali zakonitega zastopnika;
 - (ii) o kakršni koli spremembi pravnih, finančnih, tehničnih, organizacijskih ali nadzornih okoliščin njegovih povezanih subjektov in kakršni koli spremembi imena, naslova ali zakonitega zastopnika teh povezanih subjektov;
 - (iii) o vsaki spremembi v zvezi s situacijami za izključitev, navedenimi v členu 136 Uredbe (EU) 2018/1046, vključno za njegove povezane subjekte;
- (c) koordinatorju pravočasno predložiti:
 - (i) podatke, potrebne za pripravo poročil, računovodskih izkazov in drugih dokumentov, določenih v sporazumu;
 - (ii) vse potrebne dokumente, ki se zahtevajo za revizije, preverjanja ali ocenjevanja, kot je določeno v členu II.27;
 - (iii) kakršne koli druge informacije, ki jih je treba zagotoviti Komisiji v skladu s sporazumom, razen če sporazum zahteva, da take informacije neposredno predloži upravičenec.

II.2.3 Splošne obveznosti in vloga koordinatorja

Koordinator:

- (a) mora spremljati izvajanje *ukrepa*, da zagotovi, da se *ukrep* izvaja v skladu s pogoji sporazuma;
- (b) deluje kot posrednik pri vsaki komunikaciji med upravičenci in Komisijo, razen če je v sporazumu določeno drugače. Koordinator zlasti:
 - (i) mora Komisijo nemudoma obvestiti:
 - o kakršni koli spremembi imena, naslova ali zakonitega zastopnika katerega koli upravičenca ali njegovih povezanih subjektov;
 - o kakršni koli spremembi pravnih, finančnih, tehničnih, organizacijskih ali nadzornih okoliščin katerega koli upravičenca ali njegovih povezanih subjektov;
 - o kakršnem koli dogodku ali okoliščini, s katero je seznanjen in ki bi verjetno vplivala na izvajanje *ukrepa* ali njegovo izvajanje odložila;
 - o vsaki spremembi v zvezi s situacijami za izključitev, navedenimi v členu 136 Uredbe (EU) 2018/1046, in sicer za vse upravičence ali njihove povezane subjekte.

- (ii) je odgovoren, da Komisiji predloži vse dokumente in informacije, ki se zahtevajo na podlagi sporazuma, razen če je v samem sporazumu določeno drugače. Če se informacije zahtevajo od drugih upravičencev, je koordinator odgovoren, da pridobi in preveri te informacije, preden jih posreduje Komisiji;
- (c) mora vzpostaviti ustrezne ureditve za zagotovitev kakršnih koli finančnih jamstev, ki se zahtevajo na podlagi sporazuma;
- (d) mora pripraviti zahtevke za plačilo v skladu s sporazumom;
- (e) če je imenovan kot edini prejemnik plačil v imenu vseh upravičencev, mora zagotoviti, da so vsa ustrezna plačila drugim upravičencem izplačana brez neutemeljenega odloga;
- (f) je odgovoren za zagotavljanje vseh potrebnih dokumentov, ki se zahtevajo, če se preverjanja in revizije začnejo pred plačilom razlike, ali dokumentov, ki se zahtevajo za ocenjevanje, kot je določeno v členu II.27.

Koordinator ne sme prenesti izvajanja nobenega dela svojih nalog na druge upravičence ali katero koli drugo stranko.

ČLEN II.3 – KOMUNIKACIJA MED STRANKAMA

II.3.1 Načini in sredstva komunikacije

Vsa komunikacija v zvezi s sporazumom ali njegovim izvajanjem mora:

- (a) potekati pisno (na papirju ali elektronsko);
- (b) vključevati številko sporazuma in
- (c) vključevati kontaktne podatke iz člena I.6.

Če stranka zahteva pisno potrditev elektronskega sporočila v razumnem času, mora pošiljatelj čim prej zagotoviti izvirno podpisano različico sporočila v papirni obliki.

II.3.2 Datum sporočil

Vsako sporočilo se šteje kot sporočeno, ko ga prejme stranka prejemnica, razen če je v sporazumu določeno, da se sporočilo šteje kot sporočeno na datum, ko je bilo poslano.

Za elektronsko sporočilo se šteje, da ga je stranka prejemnica prejela na dan, ko je bilo odposlano, če je bilo poslano na elektronski naslov, naveden v členu I.6. Stranka pošiljateljica mora biti zmožna predložiti dokazilo o datumu pošiljanja. Če stranka pošiljateljica prejme obvestilo o neuspeli dostavi, mora sprejeti vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da druga stranka sporočilo po elektronski ali navadni pošti dejansko prejme. V takem primeru se za stranko pošiljateljico ne šteje, da krši svoje obveznosti v zvezi s pošiljanjem sporočila v določenem roku.

Za pošiljko po pošti ali s kurirsko službo se šteje, da jo je Komisija prejela na dan, ko jo je evidencialni odgovorni oddelek, naveden v členu I.6.

Za *uradna obvestila* se šteje, da jih je stranka prejemnica prejela na datum prejema, naveden v potrdilu o dostavi sporočila zadevnemu prejemniku, ki ga prejme stranka pošiljateljica.

ČLEN II.4 – ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST

- II.4.1** Komisija ne sme biti odgovorna za nobeno škodo, ki jo povzroči ali utrpi kateri koli upravičenec, vključno s kakršno koli škodo, ki je povzročena tretjim osebam zaradi izvajanja *ukrepa* ali med njegovim izvajanjem.
- II.4.2** Upravičenci morajo, razen v primeru višje sile, Komisiji poravnati vso škodo, ki ji je bila povzročena zaradi izvajanja *ukrepa* ali zato, ker *ukrep* ni bil v celoti izveden v skladu s sporazumom.

ČLEN II.5 – NAVZKRIŽJE INTERESOV

- II.5.1** Izvajalci morajo sprejeti vse potrebne ukrepe, da preprečijo kakršne koli okoliščine *navzkrižja interesov*.
- II.5.2** Upravičenci morajo Komisijo nemudoma obvestiti o vsaki okoliščini, ki pomeni *navzkrižje interesov* ali v kateri bi lahko nastopilo *navzkrižje interesov*. Nemudoma morajo sprejeti vse potrebne ukrepe, da se te okoliščine odpravijo.

Komisija lahko preveri, ali so sprejeti ukrepi ustrezni, in lahko zahteva, da se v za to določenem roku sprejmejo dodatni ukrepi.

ČLEN II.6 – ZAUPNOST

- II.6.1** Med izvajanjem *ukrepa* in za obdobje petih let po plačilu razlike morata stranki vse *zaupne informacije in dokumente* obravnavati zaupno.
- II.6.2** Stranki *zaupnih informacij in dokumentov* ne smeta uporabiti za druge namene, kot za izpolnjevanje svojih obveznosti iz sporazuma, razen če prej pridobita predhodno pisno soglasje druge stranke.
- II.6.3** Obveznosti glede zaupnosti se ne uporabljajo, če:
- (a) se stranka, ki je podatke razkrila, strinja, da drugo stranko odveže navedenih obveznosti;
 - (b) *zaupne informacije ali dokumenti* postanejo javni, vendar ne s kršitvijo obveznosti glede zaupnosti;
 - (c) razkritje *zaupnih informacij ali dokumentov* zahteva zakonodaja.

ČLEN II.7 – OBDELAVA OSEBNIH PODATKOV

- II.7.1** **Obdelava osebnih podatkov s strani Komisije**

Komisija mora vse osebne podatke v sporazumu obdelati v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725¹.

Take podatke mora obdelovati upravljavec podatkov, določen v členu I.6, in sicer izključno za namene izvajanja, upravljanja in spremljanja sporazuma ali zaščite finančnih interesov EU, vključno s preverjanji, revizijami in preiskavami v skladu s členom II.27.

Upravičenci imajo pravico do dostopa, popravka ali izbrisa svojih osebnih podatkov in pravico do omejitve ali, kadar je potrebno, pravico do prenosljivosti podatkov ali pravico do ugovora obdelavi podatkov v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725. V ta namen morajo kakršna koli vprašanja glede obdelave svojih osebnih podatkov poslati upravljavcu podatkov, določenem v členu I.6

Upravičenci lahko kadar koli vložijo pritožbo pri Evropskem nadzorniku za varstvo podatkov.

II.7.2 Obdelava osebnih podatkov s strani upravičencev

Upravičenci morajo osebne podatke iz sporazuma obdelati v skladu s pravom EU in nacionalnim pravom o varstvu podatkov, ki se uporabljata (vključno z zahtevami glede dovoljenj ali obveščanja).

Upravičenci lahko svojim zaposlenim podelijo dostop samo do tistih podatkov, ki so izrecno potrebni za izvajanje, upravljanje in spremljanje sporazuma. Upravičenec mora zagotoviti, da je osebje, ki je pooblaščen za obdelavo osebnih podatkov, zavezano k zaupnosti ali ga k zaupnosti zavezuje ustrezen zakon.

Upravičenci morajo sprejeti ustrezne tehnične in organizacijske varnostne ukrepe ob upoštevanju tveganj, ki so povezana z obdelavo podatkov, ter narave, obsega, okoliščin in namenov obdelave zadevnih osebnih podatkov. Namen tega je, da se po potrebi zagotovi naslednje:

- (a) psevdonimizacija in šifriranje osebnih podatkov;
- (b) zmožnost zagotoviti stalno zaupnost, celovitost, dostopnost in odpornost sistemov in storitev za obdelavo;
- (c) zmožnost pravočasno povrniti razpoložljivost in dostop do osebnih podatkov v primeru fizičnega ali tehničnega incidenta;
- (d) postopek rednega testiranja, ocenjevanja in vrednotenja učinkovitosti tehničnih in organizacijskih ukrepov za zagotavljanje varnosti obdelave;
- (e) ukrepi za zaščito osebnih podatkov pred nenamernim ali nezakonitim uničenjem, izgubo, spremembo, nepooblaščenim razkritjem ali dostopom do osebnih podatkov, ki so poslani, shranjeni ali kako drugače obdelani.

¹ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES.

ČLEN II.8 – PREPOZNAVNOST FINANCIRANJA UNIJE

II.8.1 Informacije o financiranju Unije in uporabi simbola Evropske unije

Razen če Komisija ne zahteva ali soglaša drugače, je treba v vseh sporočilih ali objavah v zvezi z *ukrepom*, ki jih pripravijo oziroma izdajo upravičenci skupaj ali posamično, vključno s sporočili ali objavami na konferencah, seminarjih ali v kakršnih koli promocijskih gradivih (kot so brošure, letaki, plakati, predstavitve, v elektronski obliki itd.):

- (a) navesti, da so bila za *ukrep* prejeta finančna sredstva Unije in
- (b) prikazati simbol Evropske unije.

Kadar je simbol Evropske unije prikazan skupaj z drugim logotipom, mora biti ustrezno poudarjen.

Obveznost prikaza simbola Evropske unije upravičencem ne podeljuje pravice izključne uporabe. Upravičenci si ne smejo prilastiti simbola Evropske unije ali katere koli druge podobne blagovne znamke ali logotipa, ne z registracijo ne kakor koli drugače.

Za namene prvega, drugega in tretjega pododstavka in pod pogoji, določenimi v njih, lahko upravičenci uporabijo simbol Evropske unije, ne da bi pred tem pridobili odobritev Komisije.

II.8.2 Izjava o izključitvi odgovornosti Komisije

V vseh sporočilih ali objavah v zvezi z *ukrepom*, ki jih pripravijo oziroma objavijo upravičenci skupaj ali posamično, v kakršni koli obliki in s kakršnim koli sredstvom, je treba navesti:

- (a) da sporočilo oziroma objava odraža samo stališča avtorja in
- (b) da Komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje zadevno sporočilo ali objava.

ČLEN II.9 – PREDHODNO OBSTOJEČE PRAVICE IN LASTNIŠTVO TER UPORABA REZULTATOV (VKLJUČNO S PRAVICAMI INTELEKTUALNE IN INDUSTRIJSKE LASTNINE)

II.9.1 Lastništvo rezultatov s strani upravičencev

Upravičenci obdržijo lastništvo rezultatov *ukrepa*, vključno s pravicami industrijske in intelektualne lastnine, ter poročil in ostalih dokumentov v zvezi z njim, razen če sporazum ne določa drugače.

II.9.2 Predhodno obstoječe pravice

Če Komisija upravičencem pošlje pisni zahtevek, v katerem je določeno, katere rezultate namerava uporabiti, morajo upravičenci:

- (a) sestaviti seznam, na katerem opredelijo vse *predhodno obstoječe pravice*, vključene v navedene rezultate, in
- (b) ta seznam predložiti Komisiji najpozneje ob zahtevku za plačilo razlike.

Upravičenci morajo zagotoviti, da imajo oni ali njihovi povezani subjekti vse pravice uporabe katerih koli *predhodno obstoječih pravic* med izvajanjem sporazuma.

II.9.3 Pravice uporabe rezultatov in predhodno obstoječih pravic s strani Unije

Upravičenci Uniji podeljujejo pravice uporabe rezultatov *ukrepa*, kot sledi:

- (a) za lastne namene in zlasti dajanje na razpolago osebam, ki delajo za Komisijo, drugim institucijam, agencijam in organom Unije ter institucijam držav članic, ter za kopiranje in reproduciranje celote ali delov v neomejenem številu izvodov;
- (b) reproduciranje: pravico, da dovoli neposredno ali posredno, začasno ali stalno reproduciranje rezultatov v celoti ali delno na kakršen koli način (mehansko, digitalno ali kako drugače) in v kakršni koli obliki;
- (c) obveščanje javnosti: pravico, da prek žične ali brezžične povezave dovoli prikaz uspešnosti ali sporočil javnosti, pri čemer javnosti da na razpolago rezultate tako, da lahko vsak posameznik do njih dostopa z mesta in ob času po lastni izbiri; ta pravica vključuje tudi sporočanje in predvajanje prek kabla ali satelita;
- (d) razširjanje: pravico, da dovoli katero koli obliko javnega razširjanja rezultatov ali kopij rezultatov;
- (e) prilagajanje: pravico do spreminjanja rezultatov;
- (f) prevajanje;
- (g) pravico do hrambe in arhiviranja rezultatov v skladu s pravili za upravljanje dokumentov, ki veljajo za Komisijo, vključno z digitalizacijo ali pretvorbo oblike za namene ohranitve ali nove uporabe;
- (h) kadar so rezultati dokumenti, pravico do odobritve ponovne uporabe dokumentov v skladu s Sklepom Komisije 2011/833/EU z dne 12. decembra 2011 o ponovni uporabi dokumentov Komisije, če se navedeni sklep uporablja in če dokumenti spadajo na področje njegove uporabe ter jih nobena od njegovih določb ne izključuje. Zaradi te določbe imata izraza „ponovna uporaba“ in „dokument“ pomen iz Sklepa 2011/833/EU.

Zgoraj navedene pravice uporabe se lahko nadalje določijo v posebnih pogojih.

Dodatne pravice uporabe se lahko Uniji zagotovijo v posebnih pogojih.

Upravičenci morajo zagotoviti, da ima Unija pravico uporabe vseh *predhodno obstoječih pravic*, ki so vključene v rezultate *ukrepa*. Če ni drugače določeno v posebnih pogojih, je treba *predhodno obstoječe pravice* uporabljati za enake namene in pod enakimi pogoji, kot se uporabljajo za pravice uporabe rezultatov *ukrepa*.

Informacije o lastniku avtorskih pravic je treba vstaviti v primerih, ko rezultate razkrije Unija. Informacije o avtorskih pravicah se morajo glasiti: „© – leto – ime lastnika avtorskih pravic. Vse pravice pridržane. Licenca izdana Evropski uniji pod določenimi pogoji.“

Če upravičenci Komisiji podelijo pravice uporabe, to ne vpliva na njene obveznosti glede zaupnosti v skladu s členom II.6 ali na obveznosti upravičencev v skladu s členom II.2.1.

ČLEN II.10 – ODDAJA JAVNIH NAROČIL, POTREBNIH ZA IZVEDBO UKREPA

II.10.1 Če je za izvajanje *ukrepa* potrebno naročilo blaga, gradenj ali storitev, lahko upravičenci naročilo oddajo v skladu s svojimi običajnimi nabavnimi praksami, pod pogojem, da je naročilo oddano ponudniku, ki predloži najugodnejšo ponudbo ali, kadar je primerno, ponudniku, ki ponuja najnižjo ceno. Pri tem se morajo izogibati kakršnemu koli *navzkrižju interesov*.

Upravičenci morajo zagotoviti, da lahko Komisija, Evropsko računsko sodišče in Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) svoje pravice iz člena II.27 uveljavljajo tudi pri izvajalcih upravičencev.

II.10.2 Upravičenci, ki so „javni naročniki“ v smislu Direktive 2014/24/EU² ali „naročniki“ v smislu Direktive 2014/25/EU³, morajo spoštovati nacionalna pravila o javnem naročanju, ki se uporabljajo.

Upravičenci morajo zagotoviti, da se pogoji, ki se zanje uporabljajo v skladu s členi II.4, II.5, II.6 in II.9, uporabljajo tudi za izvajalce.

II.10.3 Upravičenci so izključno odgovorni za izvedbo *ukrepa* in izpolnjevanje sporazuma.

II.10.4 Če upravičenci kršijo svoje obveznosti iz člena II.10.1, se stroški, povezani z zadevnim javnim naročilom, štejejo za neupravičene v skladu s členom II.19.2(c), (d) in (e).

Če upravičenci kršijo svoje obveznosti iz člena II.10.2, se nepovratna sredstva lahko znižajo v skladu s členom II.25.4.

ČLEN II.11 – ODDAJANJE NALOG, KI SO DEL UKREPA, V PODIZVAJANJE

II.11.1 Upravičenci lahko oddajo izvajanje nalog, ki so del *ukrepa*, podizvajalcem. V tem primeru morajo zagotoviti, da se poleg pogojev iz člena II.10 spoštujejo tudi naslednji pogoji:

- (a) podizvajanje ne zajema osrednjih nalog *ukrepa*;
- (b) uporaba podizvajanja je upravičena zaradi narave *ukrepa* in zahtev za njegovo izvedbo;

² Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES.

³ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES.

- (c) ocenjene stroške podizvajanja je mogoče jasno določiti v oceni proračuna v Prilogi II;
- (d) kakršna koli uporaba podizvajanja, ki ni določena v Prilogi II, se sporoči koordinatorju, Komisija pa jo odobri. Komisija lahko odobritev podeli:

(i) pred kakršno koli uporabo podizvajanja, če upravičenci zahtevajo spremembo, kot je določeno v členu II.13, ali

(ii) po uporabi podizvajanja v naslednjih primerih:

- če je oddaja del podizvajalcem posebej utemeljena v vmesnem ali končnem tehničnem poročilu iz členov I.4.3 in I.4.4; ter
- če oddaja del podizvajalcem ne zahteva sprememb sporazuma, ki bi vzbudile dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev ali ki bi kršile načelo enake obravnave vložnikov;

(e) upravičenci zagotovijo, da se pogoji, ki se uporabljajo zanje v skladu s členom II.8, uporabljajo tudi za podizvajalce.

II.11.2 Če upravičenci kršijo svoje obveznosti iz člena II.11.1(a), (b), (c) ali (d), se stroški, povezani z zadevnim javnim naročilom, štejejo za neupravičene v skladu s členom II.19.2(f).

Če upravičenci kršijo svoje obveznosti iz člena II.11.1(e), se nepovratna sredstva lahko znižajo v skladu s členom II.25.4.

ČLEN II.12 – FINANČNA PODPORA TRETJIM OSEBAM

II.12.1 Če morajo upravičenci med izvajanjem *ukrepa* zagotoviti finančno podporo tretjim osebam, jo morajo dodeliti v skladu s pogoji, določenimi v Prilogi II. Pod navedenimi pogoji je treba navesti vsaj naslednje informacije:

- (a) najvišji znesek finančne podpore. Ta znesek ne sme presežati 60 000 EUR za posamezno tretjo osebo, razen kadar bi bilo doseganje cilja *ukrepa*, kot je naveden v Prilogi I, sicer nemogoče ali pretirano oteženo;
- (b) merila za določitev točnega zneska finančne podpore;
- (c) različne vrste dejavnosti, ki lahko prejmejo finančno podporo, na podlagi določenega seznama;
- (d) osebe ali kategorije oseb, ki lahko prejmejo finančno podporo;
- (e) merila za dodelitev finančne podpore.

II.12.2 Kot izjema od člena II.12.1, če je finančna podpora v obliki nagrade, morajo upravičenci dodeliti tako finančno podporo v skladu s pogoji, določenimi v Prilogi II. Pod navedenimi pogoji je treba navesti vsaj naslednje informacije:

- (a) merila za upravičenost in dodelitev sredstev;
- (b) znesek nagrade;

(c) ureditve plačil.

II.12.3 Upravičenci morajo zagotoviti, da se pogoji, ki se uporabljajo zanje v skladu s členi II.4, II.5, II.6, II.8, II.9 in II.27, uporabljajo tudi za tretje osebe, ki prejemajo finančno podporo.

ČLEN II.13 – SPREMEMBE SPORAZUMA

II.13.1 Vsako spremembo sporazuma je treba izvesti pisno.

II.13.2 Namen oziroma učinek sprememb ne smejo biti spremembe sporazuma, ki bi vzbudile dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev ali ki bi bile v nasprotju z načelom enake obravnave vložnikov.

II.13.3 Vsak zahtevek za spremembo mora:

- (a) biti ustrezno utemeljen;
- (b) imeti priložena ustrezna dokazila in
- (c) biti poslan drugi stranki dovolj zgodaj pred predvidenim začetkom njegove veljavnosti, vsekakor pa en mesec pred koncem *obdobja izvajanja*.

Točka (c) se ne uporablja v primerih, ki jih stranka, ki vlaga zahtevek za spremembo, ob strinjanju druge stranke ustrezno utemelji.

II.13.4 Zahtevek za spremembo v imenu upravičencev mora vložiti koordinator. Če se zahteva zamenjava koordinatorskega člana brez njegovega soglasja, morajo zahtevek vložiti vsi drugi upravičenci, priloženo pa mu mora biti mnenje koordinatorskega člana ali dokaz, da je bilo to mnenje pisno zahtevano.

II.13.5 Spremembe začnejo veljati na datum podpisa zadnje stranke ali na datum odobritve zahtevka za spremembo.

Spremembe začnejo učinkovati na datum, o katerem se dogovorita stranki, ali, če tak datum ni dogovorjen, na datum, ko sprememba začne veljati.

ČLEN II.14 – ODPSTOP TERJATEV ZA IZPLAČILA TRETJIM OSEBAM

II.14.1 Upravičenci ne smejo odstopiti terjatev za izplačila zoper Komisijo nobeni tretji osebi, razen če Komisija to odobri na podlagi utemeljene pisne zahteve koordinatorskega člana v imenu upravičencev.

Če Komisija odstopa ne sprejme ali če pogoji odstopa niso izpolnjeni, odstop nanjo ne vpliva.

II.14.2 Upravičenci zaradi takega odstopa v nobenem primeru ne smejo biti oproščeni svojih obveznosti do Komisije.

ČLEN II.15 – VIŠJA SILA

- II.15.1 Stranka, pri kateri nastopi višja sila, mora drugi stranki nemudoma poslati *uradno obvestilo*, pri čemer navede naravo okoliščine ali dogodka, verjetno trajanje in predvidene posledice.
- II.15.2 Stranki morata sprejeti potrebne ukrepe, da čim bolj zmanjšata morebitno škodo zaradi višje sile. Po najboljših močeh zagotovita, da se izvajanje *ukrepa* čim prej nadaljuje.
- II.15.3 Za stranko, ki ji je izpolnjevanje obveznosti preprečila višja sila, se ne sme šteti, da je kršila svoje obveznosti na podlagi sporazuma.

ČLEN II.16 – ZADRŽANJE IZVAJANJA UKREPA

II.16.1 Zadržanje izvajanja s strani upravičencev

Koordinator lahko v imenu upravičencev zadrži izvajanje *ukrepa* ali katerega koli njegovega dela, če je izvajanje zaradi izjemnih okoliščin, zlasti v primeru višje sile, onemogočeno ali preveč oteženo.

Koordinator mora o tem Komisijo nemudoma obvestiti, pri čemer navede:

- (a) razloge za zadržanje, vključno s podrobnostmi o datumu ali obdobju, ko so se pojavile izjemne okoliščine, in
- (b) datum predvidenega ponovnega začetka izvajanja.

Ko okoliščine upravičencem dopuščajo, da nadaljujejo izvajanje *ukrepa*, mora koordinator nemudoma obvestiti Komisijo in predložiti zahtevek za spremembo sporazuma, kot je določeno v členu II.16.3. Ta obveznost se ne uporablja, če je sporazum ali sodelovanje upravičenca odpovedano v skladu s členi II.17.1, II.17.2 ali točkama (c) ali (d) člena II.17.3.1.

II.16.2 Zadržanje izvajanja s strani Komisije

II.16.2.1 Razlogi za zadržanje

Komisija lahko zadrži izvajanje *ukrepa* ali katerega koli njegovega dela:

- (a) če ima dokaze, da je upravičenec storil *nepravilnosti, goljufije* ali *kršitve obveznosti* v postopku dodeljevanja ali pri izvajanju sporazuma;
- (b) če ima dokaze, da je upravičenec storil sistemske ali ponavljajoče se *nepravilnosti, goljufije* ali resne *kršitve obveznosti* v zvezi z drugimi nepovratnimi sredstvi, ki jih zagotavlja Unija ali Evropska skupnost za atomsko energijo (Euratom) in ki so bila dodeljena upravičencu pod podobnimi pogoji, in če *nepravilnosti, goljufije* ali *kršitve obveznosti* znatno vplivajo na ta nepovratna sredstva; ali
- (c) če sumi, da je upravičenec storil *nepravilnosti, goljufije* ali *kršitve obveznosti* v postopku dodeljevanja ali pri izvajanju sporazuma, in mora preveriti, ali so bile te dejansko storjene.

II.16.2.2 Postopek za zadržanje

1. korak – Preden Komisija zadrži izvajanje *ukrepa*, mora koordinatorju poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga

(a) obvešča o:

- (i) svoji nameri, da zadrži izvajanje;
- (ii) razlogih za zadržanje;
- (iii) potrebnih pogojih za nadaljevanje izvajanja v primerih iz točk (a) in (b) člena II.16.2.1; in

(b) poziva, naj predloži pripombe v 30 koledarskih dneh po prejemu uradnega obvestila.

2. korak – Če Komisija ne prejme pripomb ali sklene, da bo kljub prejetim pripombam nadaljevala postopek, mora upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča o:

- (a) zadržanju izvajanja;
- (b) razlogih za zadržanje in
- (c) končnih pogojih za nadaljevanje izvajanja v primerih iz točk (a) in (b) člena II.16.2.1; ali
- (d) okvirnem datumu zaključka potrebnega preverjanja v primeru iz točke (c) člena II.16.2.1.

Koordinator mora o zadržanju nemudoma obvestiti druge upravičence. Zadržanje izvajanja začne učinkovati pet koledarskih dni po datumu, ko koordinator prejme *uradno obvestilo*, ali pozneje, kadar je tako določeno v *uradnem obvestilu*.

Drugače mora Komisija koordinatorju poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča, da postopka za zadržanje ne bo nadaljevala.

II.16.2.3 Nadaljevanje izvajanja

Da bi se izvajanje nadaljevalo, morajo upravičenci čim prej izpolniti zahtevane pogoje in o vsakem napredku obvestiti Komisijo.

Če so pogoji za nadaljevanje izvajanja izpolnjeni ali potrebna preverjanja opravljena, mora Komisija koordinatorju poslati *uradno obvestilo*,

- (a) v katerem ga obvešča, da so pogoji za odpravo zadržanja izpolnjeni; in
- (b) v katerem ga poziva, naj predloži zahtevek za spremembo sporazuma, kot je določeno v členu II.16.3. Ta obveznost se ne uporablja, če je sporazum ali sodelovanje upravičenca odpovedano v skladu s členi II.17.1, II.17.2 ali točkami (c), (g) ali (h) člena II.17.3.1.

II.16.3 Posledice zadržanja

Če je izvajanje *ukrepa* mogoče nadaljevati in sporazum ni odpovedan, je treba v skladu s členom II.13 izvesti spremembo sporazuma, da se:

- (a) določi datum ponovnega začetka izvajanja *ukrepa*;
- (b) podaljša trajanje *ukrepa* in
- (c) izvedejo druge spremembe, potrebne za prilagoditev *ukrepa* novim okoliščinam.

Zadržanje se odpravi z učinkom od dne ponovnega začetka izvajanja, določenega v spremembi. Ta datum je lahko pred datumom začetka veljavnosti spremembe.

Stroški, nastali v obdobju zadržanja, ki se nanašajo na izvajanje zadržanega *ukrepa* ali zadržanega dela *ukrepa*, se ne smejo povrniti oziroma ne kriti iz nepovratnih sredstev.

Zadržanje izvajanja *ukrepa* ne vpliva na pravico Komisije, da odpove sporazum ali sodelovanje upravičenca v skladu s členom II.17.3, ter njeno pravico, da zniža nepovratna sredstva ali izterja neupravičeno izplačane zneske v skladu s členoma II.25.4 in II.26.

Nobena stranka zaradi zadržanja s strani druge stranke ne more zahtevati odškodnine.

ČLEN II.17 – ODPOVED SPORAZUMA

II.17.1 Odpoved sporazuma s strani koordinatorja

Upravičenci lahko odpovejo sporazum.

Koordinator mora Komisiji poslati *uradno obvestilo* o odpovedi, v katerem navede:

- (a) razloge za odpoved in
- (b) datum, na katerega odpoved začne učinkovati. Ta datum mora biti določen po *uradnem obvestilu*.

Če koordinator ne navede razlogov za odpoved ali če Komisija meni, da razlogi ne upravičujejo odpovedi, se za sporazum šteje, da je bil odpovedan nepravilno.

Odpoved začne učinkovati na dan, določen v *uradnem obvestilu*.

II.17.2 Odpoved sodelovanja enega ali več upravičencev s strani koordinatorja

Koordinator lahko na zahtevo zadevnega upravičenca ali v imenu ostalih upravičencev odpove sodelovanje enega ali več upravičencev.

Koordinator mora Komisiji poslati *uradno obvestilo* o odpovedi in o tem obvestiti upravičenca, na katerega se odpoved nanaša.

Če se sodelovanje koordinatorja odpove brez njegovega soglasja, mora *uradno obvestilo* predložiti drug upravičenec (v imenu ostalih upravičencev).

Uradno obvestilo mora vključevati:

- (a) razloge za odpoved;
- (b) mnenje upravičenca (ali dokaz, da je bilo njegovo mnenje pisno zahtevano), na katerega se odpoved nanaša;
- (c) datum, na katerega odpoved začne učinkovati. Ta datum mora biti določen po *uradnem obvestilu*; in
- (d) zahtevek za spremembo, kot je določeno v členu II.17.4.2(a).

Če koordinator ali upravičenec ne navede razlogov za odpoved ali če Komisija meni, da razlogi ne upravičujejo odpovedi, se bo za sodelovanje štelo, da je bilo odpovedano nepravilno.

Odpoved začne učinkovati na dan iz *uradnega obvestila*.

II.17.3 Odpoved sporazuma ali sodelovanja enega ali več upravičencev s strani Komisije

II.17.3.1 Razlogi za odpoved

Komisija lahko odpove sporazum ali sodelovanje katerega koli upravičenca ali več upravičencev, če:

- (a) lahko sprememba upravičenčevih pravnih, finančnih, tehničnih, organizacijskih ali nadzornih okoliščin znatno vpliva na izvajanje sporazuma ali vzbudi dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev ali v primeru spremembe v zvezi s situacijami za izključitev, navedenimi v členu 136 Uredbe (EU) 2018/1046, ki vzbuja dvom o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev;
- (b) bi po odpovedi sodelovanja katerega koli upravičenca ali več upravičencev potrebne spremembe sporazuma vzbudile dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev ali povzročile neenako obravnavo vložnikov;
- (c) so upravičenci, katera koli *povezana oseba* ali katera koli fizična oseba, ki je nujna za dodelitev ali izvajanje sporazuma, storili resno *kršitev obveznosti*, vključno z nepravilnim izvajanjem *ukrepa*, kot je opisan v Prilogi I;
- (d) izvajanje *ukrepa* prepreči ali zadrži višja sila ali izjemne okoliščine in bodisi:
 - (i) ponoven začetek izvajanja ni mogoč; bodisi
 - (ii) bi potrebne spremembe sporazuma vzbudile dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev ali kršile načelo enake obravnave vložnikov;
- (e) za upravičenca ali katero koli fizično ali pravno osebo, ki prevzame neomejeno odgovornost za dolgove navedenega upravičenca, velja naslednje:
 - (i) je v stečaju, postopku zaradi insolventnosti ali postopku likvidacije, njegova sredstva upravlja likvidator ali sodišče, ima dogovor z upniki, njegove poslovne dejavnosti so začasno ustavljene ali je v kakršni koli podobni situaciji, ki nastane zaradi podobnega postopka, določenega v pravu Unije ali nacionalnem pravu;
 - (ii) krši svoje obveznosti v zvezi s plačilom davkov ali prispevkov za socialno varnost v skladu s pravom, ki se uporablja;
- (f) upravičenec ali katera koli *povezana oseba* ali katera koli fizična oseba, ki je nujna za dodelitev ali izvajanje sporazuma, stori:
 - (i) *hudo kršitev poklicnih pravil*, dokazano na kakršni koli podlagi;
 - (ii) goljufijo;
 - (iii) korupcijo;
 - (iv) ravnanje, povezano s kriminalnimi združbami;

- (v) pranje denarja;
 - (vi) kazniva dejanja, povezana s terorizmom (vključno s financiranjem terorizma);
 - (vii) delo otrok ali druga kazniva dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi;
- (g) ima dokaze, da je upravičenec ali katera koli *povezana oseba* ali katera koli fizična oseba, ki je nujna za dodelitev ali izvajanje sporazuma, storila *nepravilnosti, goljufije* ali *kršitve obveznosti* v postopku dodeljevanja ali pri izvajanju sporazuma, tudi če je ta upravičenec, *povezana oseba* ali fizična oseba predložila lažne informacije ali ni predložila zahtevanih informacij;
- (h) ima dokaze, da je upravičenec storil sistemske ali ponavljajoče se *nepravilnosti, goljufije* ali resne *kršitve obveznosti* v zvezi z drugimi nepovratnimi sredstvi Unije ali Euratoma, ki so mu bila dodeljena pod podobnimi pogoji, in če take *nepravilnosti, goljufije* ali *kršitve obveznosti* znatno vplivajo na ta nepovratna sredstva;
- (i) je upravičenec ali katera koli *povezana oseba* ali katera koli fizična oseba, ki je nujna za dodelitev ali izvajanje sporazuma, ustanovila subjekt v drugi jurisdikciji z namenom, da bi se izognila davčnim, socialnim ali drugim pravnim obveznostim v jurisdikciji, v kateri ima statutarni sedež, osrednjo upravo ali glavno poslovno enoto;
- (j) je bil upravičenec ali katera koli *povezana oseba*, ki je nujna za dodelitev ali izvajanje sporazuma, ustanovljena z namenom iz točke (i) ali
- (k) je Komisija upravičencu prek koordinatorja poslala *uradno obvestilo*, v katerem ga poziva h končanju sodelovanja njegovega povezanega subjekta, ker za navedeni subjekt veljajo okoliščine iz točk (e) do (j) in navedeni upravičenec ni zahteval spremembe, s katero bi se končalo sodelovanje subjekta in prerazporedile njegove naloge.

II.17.3.2 Postopek za odpoved

1. korak – Pred odpovedjo sporazuma ali sodelovanja enega ali več upravičencev mora Komisija koordinatorju poslati *uradno obvestilo*,

- (a) v katerem ga obvešča o:
 - (i) svoji nameri, da odpove sporazum;
 - (ii) razlogih za odpoved in
- (b) zahteva, naj v 45 koledarskih dneh po prejemu uradnega obvestila:
 - (i) predloži pripombe v imenu vseh upravičencev in
 - (ii) v primeru točke (c) člena II.17.3.1 Komisijo obvesti o ukrepih za zagotavljanje izpolnjevanja obveznosti na podlagi sporazuma.

2. korak – Če Komisija ne prejme pripomb ali sklene, da bo kljub prejetim pripombam nadaljevala postopek, bo koordinatorju poslala *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča o odpovedi in datumu začetka njene veljavnosti. Koordinator mora o odpovedi nemudoma obvestiti druge upravičence.

Drugače mora Komisija koordinatorju poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča, da se postopek za odpoved ne bo nadaljeval.

Odpoved začne učinkovati:

- (a) za odpovedi iz točk (a), (b), (c) in (e) člena II.17.3.1: na dan iz *uradnega obvestila* o odpovedi, kot je navedeno v drugem pododstavku (tj. v 2. koraku zgoraj);
- (b) za odpovedi iz točk (d) in (f) ter (g) do (j) člena II.17.3.1: na dan po tem, ko koordinator prejme *uradno obvestilo* o odpovedi, kot je navedeno v drugem pododstavku (tj. v 2. koraku zgoraj).

II.17.4 Posledice odpovedi

II.17.4.1 Posledice odpovedi sporazuma:

V 60 koledarskih dneh od dne, na katerega odpoved začne učinkovati, mora koordinator predložiti zahtevek za plačilo razlike, kot je določeno v členu I.4.4.

Če Komisija ne prejme zahtevka za plačilo razlike do zgoraj navedenega roka, se iz nepovratnih sredstev povrnejo ali krijejo le stroški ali prispevki, ki so vključeni v odobreno tehnično poročilo in po potrebi v odobreni računovodski izkaz.

Če sporazum odpove Komisija, ker je koordinator kršil svojo obveznost predložitve zahtevka za plačilo, koordinator ne sme predložiti nobenega zahtevka za plačilo po odpovedi. V tem primeru se uporablja drugi pododstavek.

Komisija izračuna končni znesek nepovratnih sredstev iz člena II.25 in razliko iz člena I.4.5 na podlagi predloženih poročil. Upoštevati je treba samo dejavnosti, ki se izvedejo pred datumom začetka učinkovanja odpovedi ali končnim datumom *obdobja izvajanja*, kot je navedeno v členu I.2.2, pri čemer velja zgodnejši datum. Kadar so nepovratna sredstva v obliki povračila dejansko nastalih stroškov, kot je določeno v členu I.3.2(a)(i), se iz nepovratnih sredstev povrnejo oziroma krijejo samo stroški, ki nastanejo, preden odpoved začne učinkovati. Stroški, povezani s pogodbami, ki jih je treba izvršiti šele po odpovedi, se ne upoštevajo in se ne povrnejo ali krijejo iz nepovratnih sredstev.

Komisija lahko zniža nepovratna sredstva v skladu s členom II.25.4 v primeru:

- (a) nepravilne odpovedi sporazuma s strani koordinatorja v smislu člena II.17.1; ali
- (b) odpovedi sporazuma s strani Komisije zaradi katerega koli razloga iz točk (c) in (f) ter (g) do (j) člena II.17.3.1.

Nobena stranka ne more zahtevati odškodnine na podlagi dejstva, da je druga stranka odpovedala sporazum.

Po odpovedi se obveznosti upravičencev uporabljajo še naprej, zlasti tiste iz členov I.4, II.6, II.8, II.9, II.14, II.27 in katerih koli dodatnih določb o uporabi rezultatov, kot je določeno v posebnih pogojih.

II.17.4.2 Posledice odpovedi sodelovanja enega ali več upravičencev:

(a) Koordinator mora predložiti zahtevek za spremembo, ki vključuje:

- (i) predlog za prerazporeditev nalog upravičenca ali upravičencev, na katere se odpoved nanaša, in
- (ii) po potrebi vključitev enega ali več novih upravičencev, ki nasledijo zadevnega upravičenca ali upravičence v smislu vseh njihovih pravic in obveznosti v okviru sporazuma.

Če Komisija odpove sodelovanje upravičenca, mora koordinator v 60 koledarskih dneh od dne, na katerega odpoved začne učinkovati, predložiti zahtevek za spremembo.

Če koordinator odpove sodelovanje upravičenca, mora biti zahtevek za spremembo vključen v *uradno obvestilo* o odpovedi, kot je navedeno v členu II.17.2.

Če odpoved začne učinkovati po koncu *obdobja izvajanja*, se zahtevek za spremembo ne sme zagotoviti, razen če je zadevni upravičenec koordinator. V tem primeru je treba v zahtevku za spremembo predlagati novega koordinatorja.

Če Komisija zavrne zahtevek za spremembo, se sporazum lahko odpove v skladu s členom II.17.3.1(b). Zahtevek za spremembo se lahko zavrne, če vzbuja dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev ali krši načelo enake obravnave vložnikov.

(b) Upravičenec, na katerega se odpoved nanaša, mora koordinatorju predložiti:

- (i) tehnično poročilo in
- (ii) kadar je primerno, računovodski izkaz, ki zajema obdobje od konca zadnjega obdobja poročanja do datuma, ko odpoved začne učinkovati.

Koordinator mora te informacije vključiti v zahtevek za plačilo za naslednje obdobje poročanja.

Upoštevati je treba samo dejavnosti, ki se izvedejo pred datumom začetka učinkovanja odpovedi. Kadar so nepovratna sredstva v obliki povračila dejansko nastalih stroškov, kot je določeno v členu I.3.2(a)(i), se iz nepovratnih sredstev povrnejo oziroma krijejo samo stroški, ki nastanejo zadevnemu upravičencu, preden odpoved začne učinkovati. Stroški, povezani s pogodbami, ki jih je treba izvršiti šele po odpovedi, se ne povrnejo ali krijejo iz nepovratnih sredstev.

Komisija lahko zniža nepovratna sredstva v skladu s členom II.25.4 v primeru:

- (a) nepravilne odpovedi sodelovanja upravičenca s strani koordinatorja v smislu člena II.17.2 ali
- (b) odpovedi sodelovanja upravičenca s strani Komisije zaradi katerega koli razloga iz točk (c), (f), (g), (h) ali (i) člena II.17.3.1.

Nobena stranka ne more zahtevati odškodnine na podlagi dejstva, da je druga stranka odpovedala sodelovanje upravičenca.

Po odpovedi se obveznosti zadevnega upravičencev uporabljajo še naprej, zlasti tiste iz členov I.4, II.6, II.8, II.9, II.14, II.27 in katerih koli dodatnih določb o uporabi rezultatov, kot je določeno v posebnih pogojih.

ČLEN II.18 – PRAVO, KI SE UPORABLJA, REŠEVANJE SPOROV IN IZVRŠLJIV SKLEP

- II.18.1** Ta sporazum ureja pravo Unije, ki se uporablja in ki ga po potrebi dopolnjuje pravo Belgije.
- II.18.2** V skladu s členom 272 PDEU je Splošno sodišče ali, ob pritožbi, Sodišče Evropske unije izključno pristojno za spore med Unijo in katerim koli upravičencem v zvezi z razlago, uporabo ali veljavnostjo sporazuma, če takega spora ni mogoče rešiti sporazumno.
- II.18.3** V skladu s členom 299 PDEU lahko za namene izterjave v smislu člena II.26 Komisija sprejme izvršljiv sklep, s katerim naloži denarne obveznosti subjektom, ki niso države.

Zoper tak *sklep* se lahko vloži tožba pri Splošnem sodišču Evropske unije v skladu s členom 263 PDEU.

DEL B – FINANČNE DOLOČBE

ČLEN II.19 – UPRAVIČENI STROŠKI

II.19.1 Pogoji za upravičenost stroškov

Upravičeni stroški ukrepa so stroški, ki so dejansko nastali upravičencu in ki izpolnjujejo naslednja merila:

- (a) nastanejo v *obdobju izvajanja*, razen stroškov, povezanih z zahtevkom za plačilo razlike in ustreznimi dokazili iz člena I.4.4;
- (b) navedeni so v oceni proračuna *ukrepa*. Ocena proračuna je v Prilogi II;
- (c) nastanejo v povezavi z *ukrepom*, kot je opisan v Prilogi II, in so potrebni za njegovo izvedbo;
- (d) so določljivi in preverljivi ter zlasti zabeleženi v računovodskih izkazih upravičenca in pripravljani v skladu z računovodskimi standardi, ki se uporabljajo v državi, kjer ima upravičenec svoj sedež, in v skladu z običajno prakso stroškovnega računovodstva upravičenca;
- (e) ustrezajo zahtevam davčne in socialne zakonodaje, ki se uporablja, in
- (f) so smotrni, utemeljeni in v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja, zlasti glede gospodarnosti in učinkovitosti.

II.19.2 Upravičeni neposredni stroški

Da bi bili *neposredni stroški ukrepa* upravičeni, morajo izpolnjevati pogoje upravičenosti, določene v členu II.19.1.

Upravičeni neposredni stroški so zlasti naslednje kategorije stroškov, če izpolnjujejo pogoje upravičenosti, določene v členu II.19.1, ter naslednje pogoje:

- (a) stroški zaposlenih, ki delajo na podlagi pogodbe o zaposlitvi, sklenjene z upravičencem, ali na podlagi enakovrednega akta o imenovanju in so dodeljeni *ukrepu*, če so ti stroški skladni z običajno plačno politiko upravičenca.

Navedeni stroški vključujejo dejanske plače zaposlenih s prišteti prispevki za socialno varnost in drugimi zakonsko določenimi stroški, ki so vključeni v plačilo. Prav tako lahko obsegajo tudi dodatna plačila, vključno s plačili na podlagi dodatnih pogodb ne glede na njihovo naravo, če so plačani dosledno, kadar koli je potrebna ista vrsta dela ali strokovnega znanja, in neodvisno od vira uporabljenega financiranja;

Stroški fizičnih oseb, ki delajo po pogodbi, sklenjeni z upravičencem, ki ni pogodba o zaposlitvi, ali ki jih tretja oseba napoti upravičencu za plačilo, se prav tako lahko vključijo v te stroške zaposlenih, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (i) oseba dela pod pogoji, ki so podobni pogojem, pod katerimi dela zaposleni (zlasti glede načina organizacije dela, nalog, ki se opravljajo, in prostorov, v katerih se te naloge opravljajo);

- (ii) rezultati dela pripadajo upravičencu (razen če je izjemoma sklenjen drugačen dogovor) ter
 - (iii) stroški se ne razlikujejo bistveno od stroškov zaposlenih, ki opravljajo podobne naloge na podlagi pogodbe o zaposlitvi, sklenjene z upravičencem;
- (b) potni stroški in dnevnice, če so v skladu z običajno prakso upravičenca glede potovanj;
 - (c) stroški amortizacije opreme ali drugih sredstev (novih ali rabljenih), kot so knjiženi v računovodskih izkazih upravičenca, če so bila sredstva:
 - (i) odpisana v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi ter običajno računovodsko prakso upravičenca in
 - (ii) nabavljena v skladu s členom II.10.1, če je bila nabava opravljena v *obdobju izvajanja*;

Stroški najema ali zakupa opreme ali drugih sredstev so prav tako upravičeni, če ne presegajo stroškov amortizacije podobne opreme ali sredstev in ne vključujejo nobenih stroškov financiranja.

Pri določanju upravičenih stroškov se lahko upošteva le tisti del stroškov amortizacije opreme, najema ali zakupa, ki ustreza *obdobju izvajanja* in stopnji dejanske porabe za namene *ukrepa*. Izjemoma so lahko v skladu s posebnimi pogoji upravičeni celotni stroški nabave opreme, če to upravičujeta narava *ukrepa* in okvir uporabe opreme ali sredstev;

- (d) stroški potrošnega materiala in opreme, če so:
 - (i) nabavljeni v skladu s členom II.10.1 in
 - (ii) neposredno dodeljeni *ukrepu*;
- (e) stroški, ki izhajajo neposredno iz zahtev sporazuma (razširjanje informacij, posebna ocena *ukrepa*, revizije, prevodi, razmnoževanje), ter stroški zahtevanih finančnih jamstev, če so zadevne storitve nabavljene v skladu s členom II.10.1;
- (f) stroški, ki nastanejo v okviru *pogodb s podizvajalci* v smislu člena II.11, če so izpolnjeni pogoji iz člena II.11.1(a), (b), (c) in (d);
- (g) stroški finančne podpore tretjim osebam v smislu člena II.12, če so izpolnjeni pogoji, določeni v navedenem členu;
- (h) dajatve, davki in pristojbine, ki jih plača upravičenec, zlasti davek na dodano vrednost (DDV), če so vključeni v upravičene *neposredne stroške*, razen če ni drugače določeno v sporazumu.

II.19.3 Upravičeni posredni stroški

Da bi bili *posredni stroški ukrepa* upravičeni, morajo predstavljati pošteno razdelitev skupnih režijskih stroškov upravičenca in izpolnjevati pogoje upravičenosti, določene v členu II.19.1.

Upravičene *posredne stroške* je treba prijaviti na podlagi 7-odstotne pavšalne stopnje skupnih upravičenih *neposrednih stroškov*, razen če ni drugače določeno v členu I.3.2.

II.19.4 Neupravičeni stroški

Poleg vseh drugih stroškov, ki ne izpolnjujejo pogojev iz člena II.19.1, se naslednji stroški ne smejo šteti za upravičene:

- (a) donos kapitala in dividende, ki jih izplača upravičenec;
- (b) dolg in stroški servisiranja dolga;
- (c) rezervacije za izgube ali dolgove;
- (d) dolgovane obresti;
- (e) dvomljivi dolgovi;
- (f) tečajne izgube;
- (g) stroški nakazil s strani Komisije, ki jih zaračuna banka upravičenca;
- (h) stroški, ki jih prijavi upravičenec v okviru drugega ukrepa, ki prejema nepovratna sredstva, ki se zagotavljajo iz proračuna Unije. Taka nepovratna sredstva vključujejo nepovratna sredstva, ki jih dodeli država članica in se financirajo iz proračuna Unije, in nepovratna sredstva, ki jih dodelijo drugi organi, ki niso Komisija, za namen izvajanja proračuna Unije. Zlasti upravičenci, ki prejema nepovratna sredstva za poslovanje, ki se financirajo iz proračuna EU ali Euratoma, ne morejo prijaviti posrednih stroškov za obdobja, v katerih prejema nepovratna sredstva za poslovanje, razen če lahko dokažejo, da nepovratna sredstva za poslovanje ne krijejo nobenih stroškov ukrepa;
- (i) prispevki v naravi s strani tretjih oseb;
- (j) čezmerni ali nepremišljeni izdatki;
- (k) odbitni DDV.

ČLEN II.20 – DOLOČLJIVOST IN PREVERLJIVOST PRIJAVLJENIH ZNESKOV

II.20.1 Prijavljanje stroškov in prispevkov

Vsak upravičenec mora kot upravičene stroške ali kot zahtevani prispevek prijaviti:

- (a) za dejanske stroške: stroške, ki jih je dejansko imel z izvajanjem *ukrepa*;
- (b) za stroške na enoto ali prispevke na enoto: znesek, ki se izračuna tako, da se znesek na enoto iz člena I.3.2(a)(ii) ali (b) pomnoži z dejanskim številom uporabljenih ali proizvedenih enot;
- (c) za stroške v pavšalnem znesku ali prispevke v pavšalnem znesku: celoten znesek, določen v členu I.3.2(a)(iii) ali (c), če so se ustrezne naloge ali del *ukrepa*, kot je opisan v Prilogi II, izvajali pravilno;
- (d) za stroške na podlagi pavšalne stopnje ali prispevke na podlagi pavšalne stopnje: znesek, ki se izračuna z uporabo pavšalne stopnje, določene v členu I.3.2(a)(iv) ali (d);
- (e) za financiranje, ki ni povezano s stroški: celoten znesek, naveden v členu I.3.2(e), če so bili zadevni rezultati ali pogoji, kot so opisani v Prilogi II, ustrezno doseženi ali izpolnjeni;

- (f) za stroške na enoto, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: znesek, ki se izračuna tako, da se znesek na enoto, izračunan v skladu z običajno prakso stroškovnega računovodstva upravičenca, pomnoži z dejanskim številom uporabljenih ali proizvedenih enot;
- (g) za stroške v pavšalnem znesku, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: celoten znesek, izračunan v skladu z njegovo običajno prakso stroškovnega računovodstva, če so se ustrezne naloge ali del *ukrepa* pravilno izvajali;
- (h) za stroške na podlagi pavšalne stopnje, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: znesek, ki se izračuna z uporabo pavšalne stopnje, izračunane v skladu z običajno prakso stroškovnega računovodstva upravičenca.

II.20.2 Dokumenti in druga dokazila za utemeljitev prijavljenih stroškov in prispevkov

Vsak upravičenec mora zagotoviti naslednje, če se od njega tako zahteva pri preverjanjih ali revizijah, opisanih v členu II.27:

- (a) za dejanske stroške: ustrezna dokazila, da dokaže prijavljene stroške, kot so pogodbe, računi in računovodske evidence.

Poleg tega morajo običajni računovodski postopki in postopki notranjega nadzora upravičenca omogočati neposredno usklajitev prijavljenih zneskov z zneski, knjiženimi v njegovih računovodskih izkazih, in zneski, navedenimi v dokazilih;

- (b) za stroške na enoto ali prispevke na enoto: ustrezna dokazila, da dokaže število prijavljenih enot.

Upravičencu ni treba opredeliti dejanskih kritih upravičenih stroškov ali predložiti dokazil, kot so računovodski izkazi, da dokaže znesek, prijavljen na enoto;

- (c) za stroške v pavšalnem znesku ali prispevke v pavšalnem znesku: ustrezna dokazila, da dokaže pravilno izvajanje *ukrepa*.

Upravičencu ni treba opredeliti dejanskih kritih upravičenih stroškov ali predložiti dokazil, kot so računovodski izkazi, da dokaže znesek, prijavljen kot pavšalni znesek;

- (d) za stroške na podlagi pavšalne stopnje ali prispevke na podlagi pavšalne stopnje: ustrezna dokazila, da dokaže upravičene stroške ali zahtevani prispevek, za katerega se uporablja pavšalna stopnja.

Upravičencu ni treba opredeliti dejanskih kritih upravičenih stroškov ali predložiti dokazil, kot so računovodski izkazi, za uporabljeno pavšalno stopnjo;

- (e) za financiranje, ki ni povezano s stroški: ustrezna dokazila, da dokaže pravilno izvajanje *ukrepa*;

upravičencu ni treba opredeliti dejanskih kritih upravičenih stroškov ali predložiti dokazil, kot so računovodski izkazi, da dokaže znesek, prijavljen kot financiranje, ki ni povezano s stroški;

- (f) za stroške na enoto, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: ustrezna dokazila, da dokaže število prijavljenih enot;
- (g) za stroške v pavšalnem znesku, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: ustrezna dokazila, da dokaže pravilno izvajanje *ukrepa*;
- (h) za stroške na podlagi pavšalne stopnje, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: ustrezna dokazila, da dokaže upravičene stroške, za katere se uporablja pavšalna stopnja.

II.20.3 Pogoji za določitev skladnosti prakse stroškovnega računovodstva

II.20.3.1 V primerih iz točk (f), (g) in (h) člena II.20.2 upravičencu ni treba opredeliti dejanskih kritih upravičenih stroškov, mora pa zagotoviti, da praksa stroškovnega računovodstva, ki se uporabi za namen prijave upravičenih stroškov, izpolnjuje naslednje pogoje:

- (a) uporabljena praksa stroškovnega računovodstva pomeni običajno prakso stroškovnega računovodstva upravičenca in se uporablja dosledno na podlagi objektivnih meril, ki niso odvisna od vira financiranja;
- (b) prijavljeni stroški se lahko neposredno uskladijo z zneski, knjiženimi v glavni knjigi upravičenca; in
- (c) kategorije stroškov, uporabljene za namen določitve prijavljenih stroškov, ne vključujejo nobenih neupravičenih stroškov ali stroškov, ki jih krijejo druge oblike nepovratnih sredstev, kot je določeno v členu I.3.2.

II.20.3.2 Če je tako določeno v posebnih pogojih, lahko upravičenec Komisiji predloži zahtevek, v katerem zaprosi za oceno skladnosti svoje običajne prakse stroškovnega računovodstva. Če je tako zahtevano v posebnih pogojih, mora biti zahtevku priloženo potrdilo o skladnosti prakse stroškovnega računovodstva (v nadaljnjem besedilu: potrdilo o skladnosti prakse stroškovnega računovodstva).

Potrdilo o skladnosti prakse stroškovnega računovodstva mora:

- (a) pripraviti pooblaščen revizor ali, kadar je upravičenec javni organ, usposobljeni in neodvisni javni uslužbenec in
- (b) biti sestavljeno v skladu s Prilogo VIII.

Potrdilo mora potrjevati, da je praksa stroškovnega računovodstva upravičenca, uporabljena za namene prijave upravičenih stroškov, skladna s pogoji, določenimi v členu II.20.3.1, in dodatnimi pogoji, ki se lahko določijo v posebnih pogojih.

II.20.3.3 Če Komisija potrdi, da je običajna praksa stroškovnega računovodstva upravičenca skladna, stroškov, prijavljenih z uporabo te prakse, naknadno ne sme izpodbijati, če:

- (a) je dejansko uporabljena praksa skladna s prakso, ki jo je Komisija odobrila, in
- (b) upravičenec za namen odobritve svoje prakse stroškovnega računovodstva ni prikril nobenih informacij.

ČLEN II.21 – UPRAVIČENOST STROŠKOV SUBJEKTOV, POVEZANIH Z UPRAVIČENCEM

Če posebni pogoji vsebujejo določbo o subjektih, ki so povezani z upravičencem, so stroški, ki jih ima tak subjekt, upravičeni, če:

- (a) izpolnjujejo iste pogoje iz členov II.19 in II.20, kot se uporabljajo za upravičenca, in
- (b) upravičenec, s katerim se subjekt poveže, zagotovi, da se pogoji, ki se uporabljajo zanj v skladu s členi II.4, II.5, II.6, II.8, II.10, II.11 in II.27, uporabljajo tudi za subjekt.

ČLEN II.22 – PRORAČUNSKE PRERAZPOREDITVE

Upravičenci lahko prilagodijo oceno proračuna, določeno v Prilogi II, in sicer s prerazporeditvami med seboj in med različnimi proračunskimi kategorijami, če se *ukrep* izvaja, kot je opisano v Prilogi II. Za tako prilagoditev ni potrebna sprememba sporazuma, kot je določeno v členu II.13.

Vendar upravičenci ne smejo dodati stroškov v zvezi s *pogodbami s podizvajalci*, ki niso določene v Prilogi 1, razen če takšne dodatne *pogodbe s podizvajalci* odobri Komisija v skladu s členom II.11.1(d).

Kot izjema od prvega pododstavka mora koordinator v primeru, če upravičenci želijo spremeniti vrednost prispevka, do katerega je vsak od njih upravičen, kot je navedeno v točki (c) tretjega pododstavka člena II.26.3, zahtevati spremembo v skladu s členom II.13.

Prvi trije pododstavki se ne uporabljajo za zneske, ki so v obliki pavšalnih zneskov, kot je določeno v členu I.3.2(a)(iii) ali (c), ali ki so v obliki financiranja, ki ni povezano s stroški, kot je določeno v členu I.3.2(e).

ČLEN II.23 – NESKLADNOST Z OBVEZNOSTMI POROČANJA

Komisija lahko odpove sporazum, kot je določeno v členu II.17.3.1(c), in zniža nepovratna sredstva, kot je določeno v členu II.25.4, če koordinator:

- (a) ni predložil zahtevka za vmesno plačilo ali plačilo razlike, ki so mu priloženi dokumenti iz člena I.4.3 ali I.4.4, v 60 koledarskih dneh po koncu ustreznega obdobja poročanja, in
- (b) takega zahtevka ne predloži niti v nadaljnjih 60 koledarskih dneh po pisnem opominu, ki ga pošlje Komisija.

ČLEN II.24 – ZAČASNA USTAVITEV PLAČIL IN ZAČASNA PREKINITEV PLAČILNIH ROKOV

II.24.1 Začasna ustavitev plačil

II.24.1.1 Razlogi za začasno ustavitev

Komisija lahko kadar koli delno ali v celoti začasno ustavi plačila predhodnega financiranja in vmesna plačila za enega ali več upravičencev oziroma plačilo razlike za vse upravičence:

- (a) če ima dokaze, da je upravičenec storil *nepravilnosti*, *goljufije* ali *kršitve obveznosti* v postopku dodeljevanja ali pri izvajanju sporazuma;
- (b) če ima dokaze, da je upravičenec storil sistemske ali ponavljajoče se *nepravilnosti*, *goljufije* ali resne *kršitve obveznosti* v zvezi z drugimi nepovratnimi sredstvi, ki jih zagotavlja Unija ali

Evropska skupnost za atomsko energijo (Euratom) in ki so bila dodeljena upravičencu pod podobnimi pogoji, in če takšne *nepravilnosti, goljufije* ali *kršitve obveznosti* znatno vplivajo na ta nepovratna sredstva; ali

- (c) če sumi, da je upravičenec storil *nepravilnosti, goljufije* ali *kršitve obveznosti* v postopku dodeljevanja ali pri izvajanju sporazuma, in mora preveriti, ali so bile te dejansko storjene.

II.24.1.2 Postopek za začasno ustavitev

1. korak – Preden Komisija začasno ustavi plačila, mora koordinatorju poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga

(a) obvešča o:

- (i) svoji nameri, da začasno ustavi plačila;
- (ii) razlogih za začasno ustavitev;
- (iii) pogojih, ki morajo biti izpolnjeni za nadaljevanje plačil, v primerih iz točk (a) in (b) člena II.24.1.1 in

(b) poziva, naj predloži pripombe v 30 koledarskih dneh po prejemu *uradnega obvestila*.

2. korak – Če Komisija ne prejme pripomb ali sklene, da bo kljub prejetim pripombam nadaljevala postopek, mora upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča o:

- (a) začasni ustavitvi plačil;
- (b) razlogih za začasno ustavitev;
- (c) končnih pogojih, v skladu s katerimi se plačila lahko nadaljujejo v primerih iz točk (a) in (b) člena II.24.1.1;
- (d) okvirnem datumu zaključka potrebnega preverjanja v primeru iz točke (c) člena II.24.1.1.

Koordinator mora o zadržanju nemudoma obvestiti druge upravičence. Začasna ustavitev začne učinkovati na dan, ko Komisija pošlje *uradno obvestilo* o začasni ustavitvi (2. korak).

Drugače mora Komisija koordinatorju poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča, da postopka za začasno ustavitev ne bo nadaljevala.

II.24.1.3 Posledice začasne ustavitve

V času trajanja začasne ustavitve plačil koordinator ni upravičen, da predloži:

- (a) kakršne koli zahtevke za plačila in dokazila iz členov I.4.2, I.4.3 in I.4.4; ali
- (b) kadar se začasna ustavitev nanaša le na plačila predhodnega financiranja ali vmesna plačila za enega ali več upravičencev, kakršne koli zahtevke za plačila in dokazila, ki se nanašajo na sodelovanje zadevnega upravičenca ali upravičencev pri *ukrepu*.

Ustrezni zahtevki za plačila in dokazila se lahko predložijo čim prej po ponovnem začetku izvajanja plačil ali pa se lahko vključijo v prvi zahtevek za zapadlo plačilo po ponovnem začetku izvajanja plačil v skladu s časovnim načrtom, določenim v členu I.4.1.

Začasna ustavitev plačil ne vpliva na pravico koordinatorja, da zadrži izvajanje *ukrepa*, kot je določeno v členu II.16.1, ali da odpove sporazum ali sodelovanje upravičenca, kot je določeno v členih II.17.1 in II.17.2.

II.24.1.4 Nadaljevanje plačil

Da bi Komisija ponovno začela izvajati plačila, morajo upravičenci čim prej izpolniti sporočene pogoje in o vsakem napredku obvestiti Komisijo.

Če so izpolnjeni pogoji za nadaljevanje plačil, se bo začasna ustavitev odpravila. Komisija bo koordinatorju poslala *uradno obvestilo*, v katerem ga bo o tem obvestila.

II.24.2 Začasna prekinitvev plačilnih rokov

II.24.2.1 Komisija lahko kadar koli začasno prekine plačilni rok iz členov I.4.2, I.4.3 in I.4.5 če zahtevku za plačilo ni mogoče ugoditi, ker:

- (a) ni skladen s sporazumom;
- (b) ustrezna dokazila niso bila predložena; ali
- (c) obstaja dvom glede upravičenosti stroškov, prijavljenih v računovodskih izkazih, in so potrebna dodatna preverjanja, pregledi, revizije ali preiskave.

II.24.2.2 Komisija mora koordinatorju poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča o:

- (a) začasni prekinitvi in
- (b) razlogih za začasno prekinitvev.

Začasna prekinitvev začne učinkovati na dan, ko Komisija pošlje *uradno obvestilo*.

II.24.2.3 Če pogoji za začasno prekinitvev plačilnega roka niso več izpolnjeni, se bo začasna prekinitvev odpravila in rok ponovno začel teči.

Če začasna prekinitvev traja dlje kot dva meseca, koordinator lahko Komisijo vpraša, ali se bo začasna prekinitvev nadaljevala.

Če je bil plačilni rok začasno prekinjen, ker tehnična poročila ali računovodski izkazi niso skladni s sporazumom in popravljeno poročilo ali izkaz ni bil predložen ali pa je bil predložen in tudi zavržen, Komisija lahko odpove sporazum ali sodelovanje upravičenca, kot je določeno v členu II.17.3.1(c), in zniža nepovratna sredstva, kot je določeno v členu II.25.4.

ČLEN II.25 – IZRAČUN KONČNEGA ZNESKA NEPOVRATNIH SREDSTEV

Končni znesek nepovratnih sredstev je odvisen od obsega, v katerem se *ukrep* izvaja v skladu s pogoji sporazuma.

Končni znesek nepovratnih sredstev izračuna Komisija ob plačilu razlike. Izračun vključuje naslednje korake:

1. korak – uporaba stopnje povračila pri upravičenih stroških in dodatek financiranja, ki ni povezano s stroški, ter prispevkov na enoto, po pavšalni stopnji in v pavšalnem znesku
2. korak – omejitev na *najvišji znesek nepovratnih sredstev*
3. korak – znižanje zaradi pravila neprofitnosti
4. korak – znižanje zaradi nepravilnega izvajanja ali kršitve drugih obveznosti.

II.25.1 1. korak – uporaba stopnje povračila pri upravičenih stroških in dodatek financiranja, ki ni povezano s stroški, ter prispevkov na enoto, po pavšalni stopnji in v pavšalnem znesku

Ta korak se uporablja, kot sledi:

- (a) če so, kot je določeno v členu I.3.2(a)(i), nepovratna sredstva v obliki povračila dejansko nastalih upravičenih stroškov, se stopnja povračila, določena v navedenem členu, uporabi za navedene upravičene stroške, kakor jih odobri Komisija za ustrezne kategorije stroškov, upravičence in povezane subjekte;
- (b) če so, kot je določeno v členu I.3.2(a)(ii) do (v), nepovratna sredstva v obliki povračila upravičenih stroškov na enoto, v pavšalnem znesku ali po pavšalni stopnji, se stopnja povračila, določena v navedenem členu, uporabi za navedene upravičene stroške, kakor jih odobri Komisija za ustrezne kategorije stroškov, upravičence in povezane subjekte.

Znesek prijavljenega dela prostovoljcev kot neposrednih upravičenih stroškov za ustrezne upravičence in povezane subjekte mora biti omejen na naslednji znesek, pri čemer se upošteva najnižji znesek:

- (i) skupne vire financiranja, kot so navedeni v končnem računovodskem izkazu in jih sprejme Komisija, pomnožene s 50 %; ali
 - (ii) znesek dela prostovoljcev, naveden v oceni proračuna iz Priloge II.
- (c) če so, kot je določeno v členu I.3.2(b), nepovratna sredstva v obliki prispevka na enoto, se prispevek na enoto, določen v navedenem členu, pomnoži z dejanskim številom enot, ki jih odobri Komisija za ustrezne upravičence in povezane subjekte;
 - (d) če so, kot je določeno v členu I.3.2(c), nepovratna sredstva v obliki prispevka v pavšalnem znesku, Komisija uporabi pavšalni znesek, določen v navedenem členu, za ustrezne upravičence in povezane subjekte, če ugotovi pravilnost izvajanja ustreznih nalog ali dela *ukrepa* v skladu s Prilogo I;
 - (e) če so, kot je določeno v členu I.3.2(d), nepovratna sredstva v obliki prispevka po pavšalni stopnji, se pavšalna stopnja iz navedenega člena uporabi za upravičene stroške ali prispevek, ki ga odobri Komisija za ustrezne upravičence in povezane subjekte;

- (f) če so, kot je določeno v členu I.3.2(e), nepovratna sredstva v obliki financiranja, ki ni povezano s stroški, Komisija uporabi znesek, določen v navedenem členu, za ustrezne upravičence in povezane subjekte, če ugotovi, da [so bili izpolnjeni pogoji, navedeni v Prilogi I,][in][so bili doseženi rezultati, navedeni v Prilogi I].

Če člen I.3.2 določa kombinacijo različnih oblik nepovratnih sredstev, je treba izračunane zneske sešteti.

II.25.2 2. korak – omejitev na najvišji znesek nepovratnih sredstev

Skupni znesek, ki ga upravičencem plača Komisija, v nobenem primeru ne sme presegati *najvišjega zneska nepovratnih sredstev*.

Če je znesek, izračunan na podlagi 1. koraka, višji od tega najvišjega zneska, se končni znesek nepovratnih sredstev omeji na slednjega.

Če se delo prostovoljcev prijavi kot del neposrednih upravičenih stroškov, je končni znesek nepovratnih sredstev omejen na znesek skupnih upravičenih stroškov in prispevkov, ki jih odobri Komisija, od česar se odšteje znesek dela prostovoljcev, ki ga odobri Komisija.

II.25.3 3. korak – znižanje zaradi pravila neprofitnosti

Nepovratna sredstva ne smejo ustvariti dobička za upravičence, razen če ni drugače določeno v posebnih pogojih.

Dobiček je treba izračunati na naslednji način:

- (a) izračuna se presežek skupnih prejemkov ukrepa nad skupnimi upravičenimi stroški ukrepa, kot sledi:

{ prejemki ukrepa,

od katerih se odštejejo

konsolidirani skupni upravičeni stroški in prispevki, ki jih odobri Komisija in ustrezajo zneskom, določenim v skladu s členom II.25.1 }

Prejemki ukrepa se izračunajo na naslednji način:

{ prihodki, ki se ustvarijo z *ukrepom* za upravičence in povezane subjekte, ki niso neprofitne organizacije,

ki se jim prišteje

znesek, pridobljen ob upoštevanju korakov 1 in 2 }

če so prihodki, ustvarjeni z *ukrepom*, konsolidirani prihodki, ki so ugotovljeni, ustvarjeni ali potrjeni za upravičence in povezane subjekte, ki niso neprofitne organizacije, na dan zahtevka za plačilo razlike, ki ga pripravi koordinator.

Prispevki v naravi in finančni prispevki tretjih oseb se ne štejejo za prejemke.

- (b) Če je znesek, ki se izračuna v skladu s točko (a), pozitiven, se ta znesek odšteje od zneska, izračunanega ob upoštevanju korakov 1 in 2, sorazmerno glede na končno stopnjo povračila dejanskih upravičenih stroškov *ukrepa*, ki jo odobri Komisija za kategorije stroškov iz člena I.3.2(a)(i).

II.25.4 4. korak – znižanje zaradi nepravilnega izvajanja ali kršitve drugih obveznosti

Komisija lahko zniža *najvišji znesek nepovratnih sredstev*, če se *ukrep* ne izvaja pravilno, kot je opisano v Prilogi II (tj. če se ne izvaja ali se izvaja slabo, delno ali z zamudo), ali če je bila kršena druga obveznost iz sporazuma.

Znesek znižanja bo sorazmeren s stopnjo nepravilnega izvajanja *ukrepa* ali z resnostjo kršitve.

Preden Komisija zniža nepovratna sredstva, mora koordinatorju poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga

(a) obvešča o:

- (i) svoji nameri, da zniža *najvišji znesek nepovratnih sredstev*;
- (ii) višini zneska, v kateri namerava znižati nepovratna sredstva;
- (iii) razlogih za znižanje;

(b) poziva, naj predloži pripombe v 30 koledarskih dneh po prejemu uradnega obvestila.

Če Komisija ne prejme nobenih pripomb ali sklene, da bo kljub prejetim pripombam izvedla znižanje, bo poslala *uradno obvestilo*, v katerem ob koordinatorja obvestila o svoji odločitvi.

Če se nepovratna sredstva znižajo, mora Komisija znižani znesek nepovratnih sredstev izračunati tako, da znesek znižanja odšteje (izračunano sorazmerno z nepravilnim izvajanjem *ukrepa* ali resnostjo kršitve obveznosti) od *najvišjega zneska nepovratnih sredstev*.

Končni znesek nepovratnih sredstev bo tisti od spodaj navedenih, ki je nižji:

- (a) znesek, izračunan na podlagi korakov 1 do 3; ali
- (b) znižani znesek nepovratnih sredstev na podlagi 4. koraka.

ČLEN II.26 – IZTERJAVA

II.26.1 Izterjava ob plačilu razlike

Kadar je plačilo razlike v obliki izterjave, mora koordinator Komisiji povrniti zadevni znesek, tudi če ni bil končni upravičenec dolgovanega zneska.

II.26.2 Izterjava po plačilu razlike

Kadar je treba izterjati znesek, kot je določeno v členih II.27.6, II.27.7 in II.27.8, mora upravičenec, na katerega se nanašajo ugotovitve revizij ali urada OLAF, Komisiji povrniti zadevni znesek. Kadar se revizijske ugotovitve ne nanašajo na določenega upravičenca (ali njegov povezani subjekt), mora koordinator Komisiji povrniti zadevni znesek, tudi če ni bil končni upravičenec dolgovanega zneska.

Vsak upravičenec je odgovoren za vračilo kakršnega koli zneska, ki ga je Komisija neupravičeno izplačala kot prispevek k stroškom, ki so nastali povezanim subjektom.

II.26.3 Postopek izterjave

Pred izterjavo mora Komisija zadevnemu upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem:

- (a) ga obvešča o svoji nameri, da izterja neupravičeno izplačani znesek;
- (b) določi dolgovani znesek in razloge za izterjavo, in
- (c) upravičenca poziva, naj v določenem obdobju predloži morebitne pripombe.

Če upravičenec ne predloži pripomb ali če se Komisija kljub pripombam, ki jih predloži upravičenec, odloči, da bo postopek izterjave izvedla, lahko potrdi izterjavo tako, da upravičencu pošlje *uradno obvestilo*, ki vključuje opomin, pri čemer navede pogoje in datum plačila.

Če plačilo ni izvedeno do datuma, določenega v opominu, bo Komisija izterjala dolgovani znesek:

- (a) s pobotom tega zneska, brez predhodnega soglasja upravičenca, s katerimi koli zneski, ki jih upravičencu dolguje Komisija ali izvajalska agencija (iz proračuna Unije ali Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: pobot));

V izjemnih okoliščinah lahko Komisija zneske pobota pred datumom zapadlosti, da se zaščitijo finančni interesi Unije.

Zoper tak pobot se lahko vloži tožba pri Splošnem sodišču Evropske unije v skladu s členom 263 PDEU;

- (b) z unovčenjem finančnega jamstva, kadar je tako določeno v skladu s členom I.4.2 (v nadaljnjem besedilu: unovčenje finančnega jamstva);
- (c) z uveljavljanjem solidarne odgovornosti upravičencev, in sicer do najvišjega prispevka EU za vsakega upravičenca, navedenega v oceni proračuna
- (d) s sprožitvijo sodnega postopka, kot je določeno v členu II.18.2 ali posebnih pogojih, ali s sprejetjem izvršljivega sklepa, kot je določeno v členu II.18.3.

II.26.4 Zamudne obresti

Če plačilo ni izvedeno do datuma iz opomina, se bo znesek za izterjavo povečal za zamudne obresti po obrestni meri, določeni v členu I.4.14, za obdobje od dne po roku za plačilo iz opomina do vključno dne, ko Komisija prejme celotno plačilo zneska.

Delna plačila morajo najprej kriti plačilo stroškov in zamudnih obresti, nato pa glavnico dolga.

II.26.5 Bančni stroški

Bančne stroške, ki nastanejo pri postopku izterjave, mora nositi zadevni upravičenec, razen kadar se uporablja Direktiva 2007/64/ES⁴.

ČLEN II.27 – PREVERJANJA, REVIZIJE IN OCENJEVANJE

II.27.1 Tehnična in finančna preverjanja, revizije, vmesne in končne ocene

Komisija lahko med izvajanjem *ukrepa* ali pozneje izvede tehnična in finančna preverjanja in revizije, s katerimi določi, ali upravičenci pravilno izvajajo *ukrep* in izpolnjujejo obveznosti iz sporazuma. Preveri lahko tudi zakonsko predpisane evidence upravičencev za namene rednega ocenjevanja pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali zneskov na podlagi pavšalne stopnje.

Informacije in dokumente, ki se predložijo kot del preverjanj ali revizij, je treba obravnavati kot zaupne.

Poleg tega lahko Komisija izvede vmesno ali končno oceno učinka *ukrepa* glede na cilj zadevnega programa Unije.

Preverjanja, revizije ali ocene Komisije lahko izvedejo neposredno njeni zaposleni ali kateri koli drug zunanji organ, ki ga Komisija pooblasti, da to izvede v njenem imenu.

Komisija lahko začne taka preverjanja, revizije ali ocene med izvajanjem sporazuma in v obdobju petih let od datuma plačila razlike. To obdobje je omejeno na tri leta, če *najvišji znesek nepovratnih sredstev* ne presega 60 000 EUR.

Za postopek preverjanja, revizije ali ocenjevanja se šteje, da se začne na dan prejema dopisa Komisije, ki tak postopek napoveduje.

Če se revizija izvaja za povezani subjekt, mora zadevni upravičenec obvestiti navedeni povezani subjekt.

II.27.2 Dolžnost hrambe dokumentov

Upravičenci morajo hraniti vse izvirnike dokumentov, zlasti računovodske in davčne evidence, na kakršnem koli primernem mediju, vključno z digitaliziranimi izvirniki, kadar so ti dovoljeni z zadevnim nacionalnim pravom in pod pogoji, ki jih ta določa, in sicer pet let od datuma plačila razlike.

⁴ Direktiva 2007/64/ES⁴ Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES.

Obdobje, v katerem je treba hraniti dokumente, je omejeno na tri leta, če *najvišji znesek nepovratnih sredstev* ne presega 60 000 EUR.

Obdobje iz prvega in drugega pododstavka je daljše, če potekajo revizije, prizivi, pravni spori ali izterjava zahtevkov v zvezi z nepovratnimi sredstvi, vključno v primerih iz člena II.27.7. V takih primerih morajo upravičenci hraniti dokumente, dokler take revizije, prizivi, pravni spori ali izterjave zahtevkov niso zaključene.

II.27.3 Obveznost zagotavljanja informacij

Kadar se preverjanje, revizija ali ocenjevanje začne pred plačilom razlike, mora koordinator zagotoviti vse informacije, vključno z informacijami v elektronski obliki, ki jih zahteva Komisija ali kateri koli drug zunanji organ, ki ga Komisija pooblasti. Kadar je primerno, Komisija lahko zahteva, da take informacije zagotovi neposredno upravičenec.

Kadar se preverjanje ali revizija začne po plačilu razlike, mora take informacije iz prejšnjega pododstavka zagotoviti zadevni upravičenec.

Če zadevni upravičenec ne izpolni obveznosti iz prvega in drugega pododstavka, Komisija lahko šteje:

- (a) za neupravičene vse stroške, ki jih upravičenec ne utemelji s predložitvijo ustreznih informacij;
- (b) za nezapadlo celotno financiranje, ki ni povezano s stroški, vse prispevke na enoto, v pavšalnem znesku ali po pavšalni stopnji, ki jih upravičenec ne utemelji s predložitvijo ustreznih informacij.

II.27.4 Pregledi na kraju samem

Med pregledi na kraju samem morajo upravičenci zaposlenim Komisije in zunanjim zaposlenim, ki jih pooblasti Komisija, omogočiti dostop do lokacij in prostorov, v katerih se *ukrep* izvaja ali se je izvajal, ter do vseh potrebnih informacij, vključno z informacijami v elektronski obliki.

Upravičenci morajo zagotoviti, da so informacije nemudoma na voljo med pregledom na kraju samem in da se zahtevane informacije predložijo v ustrezni obliki.

Če zadevni upravičenec ne omogoči dostopa do lokacij, prostorov in informacij, kot se zahteva v prvem in drugem pododstavku, lahko Komisija šteje:

- (a) za neupravičene vse stroške, ki jih upravičenec ne utemelji s predložitvijo ustreznih informacij;
- (b) za nezapadlo celotno financiranje, ki ni povezano s stroški, vse prispevke na enoto, v pavšalnem znesku ali po pavšalni stopnji, ki jih upravičenec ne utemelji s predložitvijo ustreznih informacij.

II.27.5 Kontradiktorni revizijski postopek

Na podlagi ugotovitev med revizijo je treba pripraviti začasno poročilo (v nadaljnjem besedilu: osnutek revizijskega poročila). Komisija ali njen pooblaščen predstavnik ga mora poslati zadevnemu upravičencu, ki mora imeti od datuma prejema na voljo 30 koledarskih dni za predložitev pripomb.

Končno poročilo (v nadaljnjem besedilu: končno revizijsko poročilo) je treba poslati zadevnemu upravičencu v 60 koledarskih dneh po izteku roka za predložitev pripomb.

II.27.6 Posledice revizijskih ugotovitev

Na podlagi končnih revizijskih ugotovitev lahko Komisija sprejme ukrepe, za katere meni, da so potrebni, vključno z izterjavo vseh ali dela plačil, ki jih je izvedla, ob plačilu razlike ali po plačilu razlike, kot je določeno v členu II.26.

V primeru končnih revizijskih ugotovitev po plačilu razlike znesek, ki ga je treba izterjati, ustreza razliki med popravljenim končnim zneskom nepovratnih sredstev, ki je določen v skladu s členom II.25, in skupnim zneskom, plačanim upravičencem na podlagi sporazuma za izvajanje *ukrepa*.

II.27.7 Popravek sistemskih ali ponavljajočih se nepravilnosti, goljufij ali kršitev obveznosti

II.27.7.1 Komisija lahko revizijske ugotovitve v zvezi z drugimi nepovratnimi sredstvi razširi na ta nepovratna sredstva, če:

- (a) je bilo ugotovljeno, da je zadevni upravičenec storil sistemske ali ponavljajoče se *nepravilnosti, goljufije ali kršitve obveznosti* v zvezi z drugimi nepovratnimi sredstvi Unije ali Euratoma, ki so mu bila dodeljena pod podobnimi pogoji, in če take *nepravilnosti, goljufije ali kršitve obveznosti* znatno vplivajo na ta nepovratna sredstva; ter
- (b) se končne revizijske ugotovitve zadevnemu upravičencu pošljejo prek *uradnega obvestila*, skupaj s seznamom nepovratnih sredstev, na katera te ugotovitve vplivajo, v obdobju iz člena II.27.1.

Razširitev ugotovitev je lahko podlaga za:

- (a) zavrnitev stroškov kot neupravičenih;
- (b) znižanje nepovratnih sredstev, kot je določeno v členu II.25.4;
- (c) izterjavo neupravičenih zneskov, kot je določeno v členu II.26;
- (d) začasno ustavitev plačil, kot je določeno v členu II.24.1;
- (e) zadržanje izvajanja *ukrepa*, kot je določeno v členu II.16.2;
- (f) odpoved, kot je določeno v členu II.17.3.

II.27.7.2 Komisija mora zadevnemu upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča o sistemskih ali ponavljajočih se *nepravilnostih, goljufijah ali kršitvah obveznosti* in svoji nameri, da revizijske ugotovitve razširi, skupaj s seznamom nepovratnih sredstev, na katera te ugotovitve vplivajo.

(a) Če se ugotovitve nanašajo na upravičenost stroškov, je postopek naslednji:

1. korak – *Uradno obvestilo* mora vključevati:

- (i) poziv k predložitvi pripomb o seznamu nepovratnih sredstev, na katera vplivajo ugotovitve;

- (ii) zahtevek za predložitev popravljenih računovodskih izkazov za vsa takšna nepovratna sredstva;
- (iii) po potrebi korekcijsko stopnjo za ekstrapolacijo, ki jo Komisija določi za izračun zneskov, ki se zavrnejo, na podlagi sistemskih ali ponavljajočih se *nepravilnosti*, *goljufij* ali *kršitev obveznosti*, če zadevni upravičenec:

- meni, da predložitev popravljenih računovodskih izkazov ni mogoča ali izvedljiva; ali
- ne bo predložil popravljenih računovodskih izkazov.

2. korak – Zadevni upravičenec ima na voljo 60 koledarskih dni po prejemu *uradnega obvestila*, da predloži pripombe in popravljene računovodske izkaze ali predlaga ustrezno utemeljeno alternativno korekcijsko metodo. Komisija lahko to obdobje v upravičenih primerih podaljša.

3. korak – Če zadevni upravičenec predloži popravljene računovodske izkaze, ki upoštevajo ugotovitve, bo Komisija določila znesek, ki ga je treba popraviti na podlagi navedenih popravljenih izkazov.

Če upravičenec predlaga alternativno korekcijsko metodo in jo Komisija sprejme, mora Komisija zadevnemu upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča:

- (i) da sprejema alternativno metodo;
- (ii) o popravljenih upravičenih stroških, določenih z uporabo te metode.

Drugače mora Komisija zadevnemu koordinatorju poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča:

- (i) da ne sprejema pripomb ali predlagane alternativne metode;
- (ii) o popravljenih upravičenih stroških, določenih z uporabo metode ekstrapolacije, o kateri je bil prvotno obveščen upravičenec.

Če se sistemske ali ponavljajoče se *nepravilnosti*, *goljufije* ali *kršitve obveznosti* ugotovijo po plačilu razlike, znesek, ki ga je treba izterjati, ustreza razliki med:

- (i) popravljenim končnim zneskom nepovratnih sredstev, ki je določen v skladu s členom II.25 na podlagi popravljenih upravičenih stroškov, ki jih prijavi upravičenec in odobri Komisija, ali na podlagi popravljenih upravičenih stroškov po ekstrapolaciji; in
- (ii) skupnim zneskom, plačanim upravičencem na podlagi sporazuma za izvajanje *ukrepa*.

(b) Če se ugotovitve nanašajo na nepravilno izvajanje ali kršitev druge obveznosti, je postopek naslednji:

1. korak – *Uradno obvestilo* mora vključevati:

- (i) poziv upravičencu k predložitvi pripomb o seznamu nepovratnih sredstev, na katera vplivajo ugotovitve, in
- (ii) korekcijsko pavšalno stopnjo, ki jo Komisija namerava uporabiti za *najvišji znesek nepovratnih sredstev* ali za del teh sredstev, v skladu z načelom sorazmernosti.

2. korak – Zadevni upravičenec ima na voljo 60 koledarskih dni od prejema *uradnega obvestila*, da predloži pripombe ali predlaga ustrezno utemeljeno alternativno pavšalno stopnjo.

3. korak – Če Komisija sprejme alternativno pavšalno stopnjo, ki jo predlaga upravičenec, mora zadevnemu upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča:

- (i) da sprejema alternativno pavšalno stopnjo;
- (ii) o znesku nepovratnih sredstev, popravljenem z uporabo te pavšalne stopnje.

Drugače mora Komisija zadevnemu koordinatorju poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča:

- (i) da ne sprejema pripomb ali predlagane alternativne pavšalne stopnje;
- (ii) o znesku nepovratnih sredstev, popravljenem z uporabo pavšalne stopnje, o kateri je bil prvotno obveščen upravičenec.

Če se sistemske ali ponavljajoče se *nepravilnosti*, *goljufije* ali *kršitve obveznosti* ugotovijo po plačilu razlike, znesek, ki ga je treba izterjati, ustreza razliki med:

- (i) popravljenim končnim zneskom nepovratnih sredstev po uporabi korekcijske pavšalne stopnje in
- (ii) skupnim zneskom, plačanim upravičencem na podlagi sporazuma za izvajanje *ukrepa*.

II.27.8 Pravice urada OLAF

Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) ima za namene preverjanj in preiskav enake pravice kot Komisija, zlasti pravico do dostopa.

V okviru Uredbe Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96⁵ in Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013⁶ lahko tudi urad OLAF opravlja preglede in inšpekcije na kraju samem v skladu s postopki, ki jih določa pravo Unije za zaščito finančnih interesov Unije pred *goljufijami* in drugimi *nepravilnostmi*.

Kadar je primerno, so ugotovitve urada OLAF lahko podlaga za izterjavo zneskov upravičencev s strani Komisije.

Poleg tega so ugotovitve iz preiskave urada OLAF lahko podlaga za kazenske pregone na podlagi nacionalnega prava.

II.27.9 Pravice Evropskega računskega sodišča in EJT

⁵ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi.

⁶ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF).

Evropsko računsko sodišče in Evropsko javno tožilstvo (EJT), ustanovljeno z Uredbo Sveta (EU) 2017/1939⁷, imata za namene preverjanj, revizij in preiskav enake pravice kot Komisija, zlasti pravico do dostopa.

⁷ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva.